

Dočítate sa v čísle
alebo na www.ozkovo.sk:

- Čo je nové v Panasonic Krompachy? - str. 1 a 3
- Aktuálne ku kolektívnemu vyjednávaníu KZVS - str. 4
- Kurzy zadarmo pri hľadaní práce - str. 5

ČO JE NOVÉ V PANASONIC KROMPACHY?

V októbrových Prioritách sme písali o spoločnosti Panasonic AVC Networks Slovakia Krompachy, ktorá do konca roka plánuje na Spiši ukončiť výrobu videoprehrávačov a rekordérov s tým, že zostávajúca výroba bude utlmená v máji budúceho roka. O prácu tak prichádza celkom 656 zamestnancov v trvalom pracovnom pomere, pričom časť z nich by mala pracovať ešte do 31. mája 2015. Ďalších 215 zamestnancov má možnosť sa rozhodnúť, či budú ďalej pokračovať v práci v českom závode Panasonic AVC CZ v Plzni. Ak ponuku neprijmú, skončia k 31.12.2014.

O krátke zhrnutie aktuálnej situácie v krompašskej elektrotechnickej spoločnosti Panasonic sme poprosili predsedu Základnej organizácie OZ KOVO Panasonic AVC Networks Slovakia Krompachy, pána Branislava FILIPA.

„Pri príchode spoločnosti Panasonic do Krompach (v roku 2000) sa všetci obyvatelia nášho regiónu veľmi potešili, že si nájdu nové zamestnanie práve u tohto zamestnávateľa. Po nástupe do zamestnania sme sa začali zoznamovať s históriou firmy a dozvedeli sme sa aj fakt, že príchodom tejto spoločnosti do Krompach sme „zobrali“ prácu našim kolegom v Nemecku.“

„Uvedomovali sme si, že toto nie je zamestnávateľ, u ktorého by sme sa mohli všetci dopracovať do veku, ktorý by nám zabezpečil nárok na starobný dôchodok. Ale na druhej strane sme si želali, aby zostal v tomto regióne aspoň 10 rokov. Postupom času sme si na túto prácu zvykli, a ak aj došlo k zníženiu počtu zamestnancov, brali sme to ako dočasné riešenie, súvisiace s momentálnou situáciou. V podobnom očakávaní sme vstupovali aj do tohto roka, keďže všetko nasvedčovalo tomu, že by malo dôjsť k nejakému zníženiu počtu zamestnancov. Ale informácia o tom, že firma uvažuje o definitívnom zatvorení závodu, nás prekvapila a zaskočila. Pre zamestnancov to bol veľký šok, pretože si na tohto zamestnávateľa zvykli a túto prácu už považovali za samozrejmosť.“

„Na druhej strane sme si uvedomili, že toto rozhodnutie je nemenné a prišiel čas, aby sme sa dôstojne rozlúčili so zamestnávateľom a zamestnávateľ by sa mal dôstojne rozlúčiť so zamestnancami. Následne sa uskutočnili 3 týždne intenzívnych rokovaní na lokálnej aj medzinárodnej úrovni a ich výsledkom bola dohoda zástupcov zamestnancov

(Pokračovanie na 3. str.)

Z novembrového zasadnutia predsedníctva Rady OZ KOVO

PRÍPRAVA NA DECEMBROVÚ RADU OZ KOVO

Vo štvrtok, 6. novembra 2014, sa v žilinskom Dome odborov stretli členovia predsedníctva Rady Odborového zväzu (OZ) KOVO, vedúci metodických pracovísk a vybraných úsekov OZ KOVO na svojom pravidelnom zasadnutí. Bohatý program bol koncipovaný v duchu prerokovania a následného schvaľovania materiálov, ktorými sa majú zaoberať členovia Rady OZ KOVO na pripravovanom dvojdnovom decembrovom zasadnutí vo Vysokých Tatrách.

Na úvod sa slova ujala podpredsedníčka OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, ktorá privítala prítomných a pristúpila ku kontrole uznesení z predchádzajúcich zasadnutí predsedníctva. Nasledovalo schvaľovanie účasti vybraných zástupcov OZ KOVO na viacerých medzinárodných akciách v susedných európskych štátoch a potom prerokovanie a schvaľovanie materiálov, ktorými sa začiatkom decembra budú zaoberať členovia Rady OZ KOVO (návrh rozpočtu OZ KOVO na rok 2015, plán vzdelávania na budúci rok, Konkretizácia programu OZ KOVO na rok 2015, prehľad pracovno-právnych predpisov a informácie o aktuálnom stave kolektívneho vyjednávania kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (KZVS)). S drobnými pripomienkami materiály schválili, pričom do plánu vzdelávania odporučili doplniť školenia na rozvoj zručností pri práci s počítačom - pri programoch Word a Excel (navrhol člen predsedníctva Ján STÍSKAL). Všetci sa zhodli na tom, aby sa v prípade záujmu tých istých ľudí o školenie, ktoré už absolvovali viackrát, toto nerealizovalo. Ing. Timea SZABOŔOVÁ, zodpovedná za plán vzdelávania členov OZ KOVO zároveň uviedla, že pripravuje s kolegami dotazník pre členov základných organizácií, aby vyšpecifikovali svoje potreby a záujem o formy a druh vzdelávania tak, aby bolo adresnejšie.

Predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA, následne informoval o rokovaní na pôde Konfederácie odborových zväzov SR i v rámci zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady na Úrade vlády SR. Poďakoval všetkým prítomným za účasť a spoluorganizovanie októbrových regionálnych konferencií na podporu kolektívneho vyjednávania v Košiciach, Piešťanoch a Žiline. Zároveň členovia predsedníctva odsúhlasili ďalšiu spoločnú akciu na podporu kolektívneho vyjednávania KZVS- zhromaždenie a pochod „kovákov“ ulicami Košíc vo štvrtok, 27. novembra tohto roku. Začínajúce kolektívne vyjednávania KZVS totiž narážajú na tvrdý odpor zamestnávateľských zväzov (podrobnejšie sa dočítate v Prioritách na str. 4, v článku JUDr. M. ŠVECA - Aktuálne ku kolektívnemu vyjednávaníu KZVS).

Plénum sa potom oboznámilo a následne schválilo kroky a postup likvidátora ÚO OZ KOVO Zlaté Moravce. V záverečnej diskusii potom rezonovali viaceré témy, vrátane pripravovanej obchodnej dohody medzi Európskou úniou a USA, ktorá rezonuje na medzinárodných fórach a mala by sa vykryštalizovať v priebehu dvoch rokov.

(Text a foto: af)

ZAZNAMENALI SME

- 1. október 2014** – zasadnutie Výboru Mandátového obvodu (MO) č. 14 v Dubnici nad Váhom
- 1. október 2014** – zasadnutie Výborov MO č. 18, 22 a 23 v Žiline
- 2. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HDO SK, Myjava
- 2. október 2014** – zasadnutie Výborov MO č. 20 a 21 v Dolnom Kubíne
- 2. október 2014** – kolektívne vyjednávanie o dodatku k PKZ v spoločnosti Streit, Trnava
- 6. október 2014** – kolektívne vyjednávanie o dodatku k PKZ v spoločnosti OZ KOVO, Bratislava
- 7. október 2014** – pochod a zhromaždenie členov OZ KOVO v Žiline v rámci Svetového dňa boja proti neštandardným formám práce
- 8. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Porsche Inter Auto, Bratislava
- 9. október 2014** – zasadnutie Výboru regionálnej rady predsedov Košického a Prešovského kraja v Prešove
- 13. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HDO SK, Myjava
- 16. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti LKW Komponenten, Bánovce nad Bebravou
- 17. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti FM Slovenská, Sereď
- 20. október 2014** – Regionálna konferencia na podporu kolektívneho vyjednávania KZVS v Košiciach
- 20. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HDO SK, Myjava
- 21. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Porsche Inter Auto, Bratislava
- 22. október 2014** – Regionálna konferencia na podporu kolektívneho vyjednávania KZVS v Piešťanoch
- 23. október 2014** – regionálna konferencia na podporu kolektívneho vyjednávania KZVS v Žiline
- 23. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti LKW Komponenten, Bánovce nad Bebravou
- 27. október 2014** – zasadnutie Hospodárskej a sociálnej rady v Bratislave
- 27. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HDO SK, Myjava
- 27. október 2014** – kolektívne vyjednávanie o dodatku k PKZ v spoločnosti Delphi, Senica
- 28. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Binder Slovakia, Sereď
- 28. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Neografia, Martin
- 30. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HDO SK, Myjava
- 30. október 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ALRO Slovakia, Trnava

Ospravedlnenie

V minulom čísle Priorít sme v rámci monitoringu októbrových Regionálnych konferencií na podporu kolektívneho vyjednávania KZVS uvádzali anketu s viacerými predsedami základných organizácií OZ KOVO. Medzi nimi aj s pani JARMILOU SIVČOVOU, ktorej sme pri tlači nechťiac skomolili meno. Touto cestou sa ospravedľujeme a ďakujeme za pochopenie.

Redakcia Priorít

**Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 18. 12. 2014**

Z Výborov Regionálnych rád predsedov Žilinského a Banskobystrického kraja

V dňoch 20. a 21. novembra tohto roku sa najskôr v banskobystrickej centrále OZ KOVO a následne v piatok v žilinskom Dome odborov stretli členovia Výborov regionálnych rád predsedov Banskobystrického a Žilinského kraja.

Program oboch zasadnutí bol identický- prerojúvali sa informácie z novembrového predsedníctva Rady OZ KOVO, diskutovalo sa o materiáloch, ktorými sa majú zaoberať členovia Rady OZ KOVO na svojom poslednom tohtoročnom zasadnutí vo Vysokých Tatrách a nakoniec sa špecifikovala účasť na pripravovanom pochode a zhromaždení kovákov v Košiciach vo štvrtok, 27. novembra tohto roku.

V rámci diskusie sa členovia výborov zaujímali o najnovšie rokovania zástupcov Slovenskej autobusovej dopravy s ministerstvom dopravy, ktorí chcú rovnaké stimuly a zvýhodnenia, aké vláda poskytlá železničiarom na podporu ich pre-

vádzky, vrátane zvýhodnených skupín cestujúcich. Rezonovala aj téma podmienok odchodov do dôchodku či nutnosť vytvárať v rámci hospodárenia jednotlivých základných organizácií rezervný fond – napr. pre prípad kompenzácií v čase štrajku a pod.

Kedže oba výbory zasadali na tejto úrovni posledný raz - aj keď viacerí ich členovia sa ešte stretnú na zasadnutí Rady OZ KOVO na Štrbskom Plese - záver patril poďakovaniu všetkým členom a oceneniu ich celoročnej práce v rámci OZ KOVO.

(Text a foto: af)

Foto hore: Výbor RRP v Žiline, foto dole: Výbor RRP v Banskej Bystrici.

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Pavel KÚŠ, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Vladimír FILIPČA, JUDr. Simona Schuszteková, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita Fáková. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Z odborárskej kuchyne

NOSTALGICKÉ STRETNUTIE V ŽILINE

Po dvoch rokoch sa v piatok, 21. novembra 2014, stretli v žilinskom Dome odborov pri spoločnom obede bývalí funkcionári základných organizácií a orgánov OZ KOVO zo Žilinského kraja, aby si spolu s predsedom OZ KOVO, Emilom MACHYNOM a členmi Výboru Regionálnej rady predsedov Žilinského kraja zaspomenali na časy minulé i tie nedávne.

Tridsať účastníkov slávnostného obeda privítal člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Jaroslav KORDEK. Následne sa im prihovoril predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA, ktorý vyzdvihol ich záujem nielen o toto podujatie, ale aj o súčasnú činnosť OZ KOVO, poukázal na ich prácu, ktorú počas svojho pôsobenia odvedli i na energiu, ktorú dodnes okolo seba šíria.

Potom nasledovalo milé, vtipné, zhruba dvojhodinové posedenie, naplnené spomienkami na ich aktívnu činnosť, veselými zážitkami, žartíkmi, ale aj nostalgickými myšlienkami na priateľov, ktorí už nie sú medzi nami. Prijemné stretnutie s ešte príjemnejšími ľuďmi sa skončilo so želaním všetkého dobrého, pevného zdravia a pozvánkou na opätovné takéto stretnutie pod záštitou regionálnych štruktúr OZ KOVO.

(Text a foto: af)

ČO JE NOVÉ V PANASONIC KROMPACHY?

(Dokončenie z 1. str.)

a zamestnávateľa, ktorá zabezpečila zamestnancom odstupné vo výške od 7 do 14 - násobku priemerného mesačného zárobku daného zamestnanca.

Mnohí zamestnanci boli s týmto výsledkom spokojní a už len dúfajú, že sa im podarí nájsť si v Krompachoch či okolí v dohľadnej dobe nejaké zamestnanie. V Spišskonovoveskom okrese je totiž 14 %-ná nezamestnanosť, v meste Krompachy až 20%.

Áká je momentálna situácia v spoločnosti Panasonic Krompachy?

„Situácia je momentálne pokojná, zamestnanci pracujú, už vedia, kedy skončia a s akým odstupným. Väčšina zamestnancov tak skončí pracovný pomer dohodou k 31.12.2014. Vo firme bola vytvorená nástenka, kde sa pravidelne dopĺňajú ponuky voľných pracovných miest a uskutočňujú sa stretnutia zamestnancov s pracovnými agentúrami.“

Áká bola spolupráca pri spoločných rokovaníach s vedením firmy?

„Tieto rokovania neboli v žiadnom prípade jednoduché, boli zložité a komplikované, ale na druhej strane - aj s príspevím zamestnávateľa - boli konštruktívne.“

Čo ste vnímali pri spoločných rokovaníach za najväčší problém?

„Za najväčší problém pri rokovaní považujem zosúladenie požiadaviek všetkých zamestnancov a ich uspokojenie v čo najväčšej možnej miere.“

Áké sú Vaše plány v blízkej budúcnosti?

„Momentálne nemám žiadne plány do budúcnosti. Ešte stále som predsedom základnej organizácie a preto chcem túto funkciu vykonávať maximálne zodpovedne a chcem jej venovať všetok svoj čas, tak ako som to robil celých 11 rokov môjho pôsobenia v tejto funkcii.“

Ďakujem za rozhovor.

NÁRAST PLATOV ZAMESTNANCOV VO VEREJNEJ SLUŽBE

Od nového roku najviac stúpnu platy učiteľom. Bude to o päť percent. Ostatným zamestnancom verejnej správy sa zdvihnú počas nasledujúceho roka dvakrát, no menej ako učiteľom. Štátnym úradníkom, vojakom či policajtom stúpnu najprv od januára platy o 1,5 percenta. Od júla im pôjdu hore ešte o ďalšie percento.

V závere novembra sa na tom dohodli členovia odborov so zástupcami vlády a vyšších územných celkov. Ekonomovia si myslia, že vláda nemala veľmi na výber. „V situácii, keď priemerná mzda v ekonomike rastie o štyri percentá, by bolo pre vládu takmer nemožné udržať zmrazené platy,“ hovorí analytik inštitútu INESS Radovan ĎURANA. Zároveň nepovažuje plošné zvyšovanie platov za dobrý nápad. Nerozlišuje sa ním totiž, ktorý zamestnanec je výkonnejší.

Už dlhšie je zhoda na tom, že učiteľom v materských, základných a stredných školách sa tabuľkové platy zvýšia o 5%. Zástupcovia odborov toľko pýtali pre všetkých vo verejnej správe. Nestane sa tak. „Ja osobne nie som s výsledkom rokovani spokojný,“ hovorí Pavel ONDEK, predseda Odborového zväzu školstva a vedy na Slovensku. Zástupcovia ministerstva financií podľa neho argumentovali tým, že minimálna mzda stúpne na 380 eur a znížia sa zdravotné odvody, čo zvýši čistú mzdu zamestnancov s nízkymi príjmami. Vláda tiež počítala s tým, že vďaka reforme odvodov s cieľom zvýšiť zamestnanosť stúpnu najnižšie a stredné platy v súkromnej aj štátnej sfére. Reforma vyjde ročne na 146 miliónov eur. O 32 eur, na 339 eur mesačne, stúpne čistá mzda zamestnanca, pracujúceho za minimálnu mzdu. Nižšie zdravotné odvody budú zamestnanci platiť až do hrubého platu 567 eur a vďaka tomu sa odvodová reforma dotkne až 627 tisíc ľudí. Od začiatku roku 2015 napríklad zamestnanec s platom 502 eur v hrubom bude mať každý mesiac v peňaženke o 4 eurá viac.

Zamestnancom verejnej správy išli platy hore aj tento rok, a to o dve percentá. Na výplatnej páske mali vidieť viac o 16 eur mesačne. Predchádzajúce tri roky mali platy zmrazené. Učiteľom sa aj tento rok mzdy zdvihli o päť percent.

(TASR)

JE ČAS!

Aktuálne ku kolektívnemu vyjednávaníu KZVS

V priebehu mesiaca november sa uskutočnili prvé kola kolektívnych vyjednávaní všetkých kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (KZVS), ktorých je Odborový zväz (OZ) KOVO účastný, s výnimkou kolektívneho vyjednávaníu pre odvetvie hutníckeho priemyslu (1. kolo sa uskutoční v decembri 2014 s ohľadom na účinnosť KZVS až do 31. 3. 2015). Ani na jednom z kolektívnych vyjednávaní neprišlo k zhode na obsahu kolektívnych zmlúv a tak sa v decembri uskutočnia 2. kolá kolektívnych vyjednávaní.

Pri porovnaní všetkých kolektívnych vyjednávaní možno všeobecne uviesť zásadný nesúhlas zamestnávateľov so zvýšením tarifných miezd o v priemere 30 eur a priemerných miezd o 40 eur, pričom ich argumentácia sa opiera nielen o stagnujúci alebo klesajúci objem zákaziek, ale aj o razantný nárast minimálnej mzdy pre kalendárny

tujúcich k výpadku tržieb u zamestnávateľov rádo-vo v niekoľkých miliónov eur, čo zamestnávateľia používajú ako argument, odôvodňujúci nemožnosť navýšenia miezd pre zamestnancov bez prípadnej potreby poklesu počtu zamestnancov. Predmetná otázka a možnosti jej riešenia zo strany vyšších územných celkov ako objednávatel'ov výkonov vo verejnom záujme (zabezpečenie obsluhy územia) sa preto stala aj dominantou témou kolektívneho vyjednávaníu. V odvetví elektrotechnického priemyslu sa zase kľúčovou požiadavkou zamestnávateľov stala problematika dohodnutého 37,5 hodinového pracovného času v KZVS. Zväz elektrotechnického priemyslu preto považuje za nevyhnutné pri diskusii o navýšení miezd zaoberať sa aj prípadným zvýšením tohto rozsahu pre možnosť zachovania potrebnej flexibility zamestnávateľov pri organizácii výroby. V odvetví strojárskoho priemyslu sa hlavným problémom popri úprave rôznych foriem organizácie pracovného času (konto pracovného času, nerovnomerné rozvrhnutie pracovného času) stáva otázka mzdových zvýhodnení, napr. za prácu v sobotu a nedeľu alebo v dňoch nepretržitého odpočinku, či tvorba sociálneho fondu.

Pri všetkých požiadavkách zamestnávateľov OZ KOVO vyjadril pochopenie, súčasne ich však odmietol s dôrazom na zachovanie pracovnoprávnej ochrany zamestnancov a zachovanie súčasných nárokov, obsiahnutých v KZVS. Všetky predložené návrhy OZ KOVO i zástupcov zamestnávateľov tak budú predmetom ďalšieho kolektívneho vyjednávaníu.

Aj touto cestou vás preto opätovne žiadame o podporu - nielen pri kolektívnych vyjednávaníach, ale aj pri všetkých spravodlivých akciách, organizovaných na ich podporu a zviditeľnenie. Len s vašou pomocou totiž môžeme presadiť naše spoločné požiadavky.

JUDr. Marek ŠVEC, PhD,
vedúci Ekonomiky a kolekt. vyjednávaníu
OZ KOVO Bratislava

rok 2015 na úroveň 380 eur. Takéto zvýšenie minimálnej mzdy má totiž významný dopad na mzdové náklady zamestnávateľa, keď sa mu obligatórne zvyšujú náklady na rôzne mzdové zvýhodnenia, ktoré sú viazané na úroveň minimálnej mzdy.

Ostatné návrhy OZ KOVO, ktoré boli prezentované aj v posledných Prioritách formou priloženého letáku, sa stretli s väčším či menším odporom, pričom o niektorých sú zamestnávateľia ochotní diskutovať napr. vo forme úpravy formulácie návrhu (vymedzenie vážnych prevádzkových dôvodov alebo v oblasti sociálnej starostlivosti o zamestnancov).

V každom kolektívnom vyjednávaní sa však prejavili osobitosti jednotlivých hospodárskych odvetví, zohľadnených u zamestnávateľov, ktoré aktuálne predstavujú zásadné prekážky dosiahnutia dohody na uzatvorení KZVS.

V odvetví verejnej cestnej dopravy prídú v dôsledku zavedených zliav pre vybrané kategórie ces-

EKONOMIKA DO VRECKA

V minulom článku sme sa zaoberali mierou inflácie ako najčastejšie používaným argumentom v procese kolektívneho vyjednávaníu. V týchto Prioritách sa budeme venovať ďalšiemu makroekonomickému ukazovateľu, ktorým je tempo rastu hrubého domáceho produktu.

V prípade nepriaznivého vývoja (pokles alebo záporné hodnoty) ukazovateľa - miera inflácie - sa možno oprieť o tzv. hrubý domáci produkt, označovaný ako HDP. Pojem HDP vyjadruje objem tovarov a služieb, ktorý je vyprodukovaný výrobnými faktormi (pôda, práca, kapitál) na území daného štátu bez ohľadu na ich pôvod, a to v peňažnom vyjadrení za určité časové obdobie - spravidla za jeden kalendárny rok. HDP tak zohľadňuje územný princíp. To znamená, že ak na Slovensku podniká napr. česká firma, jej produkcia sa započítava do HDP Slovenska, nie Česka. Objem tejto produkcie sa však započítava do tzv. hrubého národného produktu (HNP) Česka. HNP tak vyjadruje objem tovarov a služieb v peňažnom vyjadrení, ktorý je vyprodukovaný výrobnými faktormi daného štátu bez ohľadu na miesto ich využitia. HDP tak zohľadňuje princíp pôvodu alebo vlastníctva.

HDP ako meradlo výkonnosti národného hospodárstva sa najčastejšie udáva ako percentuálna medziročná zmena, ktorá

môže byť uvedená v stálych (očistených o mieru inflácie) alebo v bežných cenách. Je žiadúce, aby toto percento rástlo, resp. sa nemenilo. Čím je hodnota HDP vyššia, tým sa ekonomike viac darí. Jednoducho povedané: ak vzrástlo percento HDP, viac sa vyrobilo, viac sa predalo a spotrebovalo, tým pádom firmy dosiahli vyššie tržby a z nich plynúce zisky. Keďže k rastu HDP v nemalej miere prispeli práve zamestnanci, je namieste požadovať premietnutie pomernej časti rastu HDP do rastu miezd.

A práve mieru rozdelenia vytvorenej hodnoty (HDP) medzi zamestnancov vo forme mzdy a zamestnávateľov vo forme zisku udáva čiastkový ukazovateľ - Podiel miezd na HDP. Hodnota tohto ukazovateľa na Slovensku však za poslednú dekádu významne klesá - od roku 2002 do roku 2013 o 2,2 percentuálneho bodu (p.b.) na úroveň 37,4%. Naopak, Podiel ziskov na HDP za rovnaké obdobie významne rastie, a to o 3,5 p. b. na úroveň 54,0%, čo možno považovať za nie najspravodlivejšie rozdelenie vytvorenej hodnoty medzi zamestnancov a zamestnávateľov. Pre porovnanie: V krajinách EÚ-27 je priemerná hodnota podielu miezd na HDP za obdobie rokov 2002 - 2013 na úrovni 49,2%, kým na Slovensku len 37,6%.

Autor: Ing. Juraj ZELENÍK, PhD., špecialista úseku Ekonomiky a kolektívneho vyjednávaníu OZ KOVO Bratislava

Slovensko	2002	2004	2009	2010	2011	2012	2013
Tempo rastu HDP v s. c.	8,6%	11,2%	-6,1%	4,9%	4,7%	3,1%	1,5%
Podiel miezd na HDP	39,6%	36,8%	38,3%	37,8%	37,8%	37,9%	37,4%
Podiel ziskov na HDP	50,5%	53,1%	53,1%	53,8%	53,3%	53,9%	54,0%

Poznámka: rok 2004 - vstup SR do EÚ, rok 2009 - zavedenie EUR

NÁPAD Z PRAXE-

Vieš si pripraviť leták pre kolektívne vyjednávanie?

V tejto rubrike vám prinášame dobrý nápad z praxe, ktorý ocenia nielen predsedovia jednotlivých základných organizácií, ale aj ich členovia. Čo by teda v takomto letáku nemalo chýbať?

A. Spomeň výhody

Najdôležitejšie je zdôrazniť, prečo by si ho mal niekto prečítať. Ľudia sú plní emócií, zaujímajú sa o veci okolo seba najmä vtedy, keď sa ich nejaká téma bezprostredne dotýka. Pred písaním textu si odpovedaj na otázky, čo vlastne chceš dosiahnuť v kolektívnom vyjednávaní a prečo by ti mali zamestnanci pomôcť, podporiť ťa, čo kolektívne vyjednávanie prinesie im samotným.

B. Používaj podtitulky

Podtitulky rozčlenia a usporiadajú tvoje myšlienky a umožnia čitateľovi dozvedieť sa, o čo ti ide počas toho, ako leták preletí očami.

C. Obsah kúsok, významovo oddeľuj

Vyjadri zmysel svojho letáku pomocou krátkych, výstižných paragrafov. Kedy si si naposledy prečítal celý článok v novinách? Čas je drahý, povedz, čo máte na srdci stručne. Ak ich zaujmeš, budú chcieť detailnejšie informácie, ku ktorým sa dostanú cez kontakt (ktorý nesmiete zabudnúť do letáku uviesť) na webovú stránku, facebook alebo priamo na teba osobne.

D. Používaj odrážky

Ľudia majú radi odrážky, preto rozčleň výhody do prehľadnej formy. Ušetríš im čas a pomôžeš im tak rýchlo prebehnúť očami text.

E. Piš, akoby si hovoril

Predstav si, že sa rozprávaš osobne so zamestnancami a riešiš priamo ich problémy na pracovisku. Určite nebudeš používať dlhé, neprehľadné súvetia. Buď profesionálny i trochu priateľský. Vyhní sa používaniu technických, odborných slov, ktoré ich mohli zmiast' Avšak v tom prípade, nesmieš ani pri neodbornej reči zamieňať pojmy alebo ich pracovnoprávne nároky. Najhoršie je, ak by si ich nechtiac zaviedol alebo ťa nesprávne pochopili.

F. Uprím sa na jednoduché posolstvo - jeden leták - jedna téma

Neobmedzuj sa na použitie len jedného, preplneného a neforemného letáku pre kampaň alebo posolstvo (informáciu). Obmieňaj svoj odkaz v ďalších, neustále ho aktualizuj, napr. podľa priebehu jednotlivých kôl kolektívneho vyjednávaníu. Takto máš väčšiu šancu, že zaujmeš nielen členov, ale aj všetkých zamestnancov a budú sa k tebe vracat', aby zistili, čo je nové.

G. Daj im zámienu spraviť ďalší krok

Posledná veta v letáku by mala vyzývať. Presvedč ich, aby ťa podporili, aby boli aktívni a niečo spravili a spolu ste dosiahli predpokladaný úspech v kolektívnom vyjednávaní. Vytvorte dojem naliehavosti, napríklad pomocou ohrozenia ich základných istôt, napr. strata finančného príspevku, mzdového zvýhodnenia, skončenie pracovného pomeru, pokles miezd a podobne. Takáto výzva, ktorá nabáda k aktívnemu konaniu, málokedy zlyhá. Hlavné, ak je vypracovaná presvedčivo.

Prípravil: JUDr. Marek ŠVEC, PhD,
vedúci Ekonomiky a kolektív. vyjednávaníu
OZ KOVO Bratislava

KURZY ZADARMO PRI HĽADANÍ PRÁCE

Vzdelávacie kurzy, ktoré nezamestnaným pomôžu získať nové zručnosti, budú dostupnejšie. Ústredie práce totiž predstavilo projekt, vďaka ktorému sa ľudia bez práce preškolia zadarmo. Novinkou je, že kurz im zaplatia aj vtedy, ak sa im po jeho absolvovaní nepodarí získať zamestnanie. Do roka by sa malo rekvafikovať až 10 tisíc nezamestnaných. Záujem o preškolenie je však malý, vlni ním prešlo len tisíc z celkového počtu okolo 400 tisíc ľudí bez práce.

Uchádzač o prácu si najprv nájde poskytovateľa rekvafikácie, u ktorého si plánuje urobiť kurz. Na úrade práce vyplní žiadosť, aby mu preškolenie schválili a uhradili. Úrad to môže, ale nemusí urobiť, žiadosť a podmienky kurzu si najprv preverí. Ako uviedla Jana LUKÁČOVÁ z ústredia práce, **žiadosť bude zamietnutá ľuďom, ktorým už v posledných piatich rokoch nejaký kurz zaplatili.** Skúmať budú aj to, či má firma akreditáciu a či kurzy poskytuje za primeranú cenu. „**Porovnáme si minimálne dve ponuky rôznych poskytovateľov rekvafikácie v danom mieste alebo jeho blízkom okolí. Cena kurzu, ktorý si uchádzač vyberie, musí zodpovedať obvyklým cenám v danom čase a mieste,**“ vysvetľuje J. LUKÁČOVÁ. Ak by bola premeraná, žiadosť bude zamietnutá. Právny nárok na ňu neexistuje. Ceny kurzov sa pritom pohybujú od 50 do 2 tisíc eur v závislosti od regiónu, firmy a typu školenia. Úrady práce budú kurzy uhrádzať spätne jednotlivým firmám.

Projekt potrvá do 30. septembra budúceho roka a platí len pre nezamestnaných mimo Bratislavského kraja. Ústredie práce očakáva, že sa pomocou neho preškolia až 10 tisíc ľudí, pričom náklady predstavujú zhruba 5 miliónov eur z eurofondov.

OPLATÍ SA?

Vlni sa prostredníctvom úradov preškoloilo 1 302 ľudí bez práce. Z nich sa zamestnalo 49 %. Podľa štatistik ústredia práce bol **najväčší záujem o kurzy opatrovateľskej starostlivosti, obsluhy vysokozdvížného vozíka, CNC strojov, strážnej bezpečnostnej služby, technické či jazykové kurzy.**

„**Na Slovensku je asi 400-tisíc nezamestnaných. Čo znamená tá tisícovka? Je to minimum. Úrady práce by si najprv mali urobiť analýzy, nakoľko sú ich kurzy efektívne a či vôbec niekomu pomôžu.** Ďalšie rekvafikačné kurzy by mali význam len vtedy, ak ich budú usmerňovať úrady. Myslí si to Martin HALÁS z Inštitútu pre výskum sociálno-ekonomických rizík a alternatív. „**AK je niekto nezamestnaný pol roka alebo rok, nevie posúdiť, ktorý kurz je preňho vhodný. Na úrade by mu mali poradiť, usmerniť ho. Vitam, že sa štát snaží ľuďom pomôcť, ale nemalo by to byť bezbrehé,**“ uvažuje M. HALÁS.

Rekvafikačný kurz by mohol pomôcť aj v životopise, uvádza ho však len jedno percento z uchádzačov, ktorí si prácu hľadajú cez portál Profesia.sk. Podľa jeho hovorkyne Marcely GLEVICKEJ, najviac ľudí, ktorí majú v životopise preškolenie, pochádza z Bratislavského kraja, najmenej z Banskobystrického.

ČAKANIE NA KURZ

Úrady práce aj doteraz poskytovali zvýhodnené rekvafikačné kurzy. Nedokázali však rýchlo reagovať na aktuálne potreby zamestnávateľov. Kurzy totiž zabezpečovali cez dodávateľov, ktorí museli prejsť verejným obstarávaním. Toto trvalo štyri až šesť mesiacov. Ak bol kurz trojmesačný, celý proces sa natiahol aj na trištvrt roku. Dovtedy mohla nezamestnaným

ujst' pracovná príležitosť, ku ktorej sa mohli dostať len rekvafikovaním.

V praxi to znamenalo, že ak úrad práce poskytoval len kurzy opatrovateľskej starostlivosti alebo práce čašníka, a nezamestnaný chcel absolvovať jazykový kurz, musel naň čakať aj pol roka. Okrem toho hrozilo, že sa naň nenabiera dostatočný počet záujemcov a vôbec sa neotvorí. Úrady práce v takýchto prípadoch dávali nezamestnaným voľnú ruku. Mohli si vybrať ľubovoľný kurz mimo jeho ponuky, ale uhradili ho len do výšky 600 eur. „**A to len v prípade, ak úradu predložili najneskôr do 90 kalendárnych dní po ukončení vzdelávania pracovnú ponuku uzatvorenú najmenej na šesť mesiacov. Takisto mohli predložiť doklad o oprávnení prevádzkovať alebo vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť,**“ pripomenula Lukáčová.

Bežne sa však stávalo, že si nezamestnaný zaplatil kurz a napriek príslubu prácu nakoniec nedostal. „**V tom prípade mu nevznikol nárok na úhradu výdavkov na vzdelávanie,**“ dodali z ústredia práce. Práve tomu chcú zabrániť a **po novom nebudú striktné sledovať, či sa človek zamestnal, alebo nie a kurz mu uhradia.** Uchádzači si však môžu zvoliť aj predošlé spôsoby rekvafikácie, úrady ich nestahujú.

TRI SPÔSOBY REKVAFIKÁCIE CEZ ÚRAD PRÁCE

1. Kurz si vyberiete z ponuky úradov

Výhody:

- úrad práce uhradí 100 % nákladov
- uhradí cestovné výdavky z miesta pobytu na kurz a späť
- zaplatí výdavky na ubytovanie a stravné

Nevýhody:

- obmedzený výber kurzov
- dlhé čakanie na otvorenie kurzu

2. Kurz si vyberiete sami

Výhody:

- široká ponuka kurzov
- kratšie čakanie

Nevýhody:

- úrad práce uhradí náklady len do výšky 600 eur
- kurz nebude uhradený, ak do 90 dní uchádzač nepredloží pracovnú zmluvu alebo doklad o vykonávaní živnosti

3. Kurz si vyberiete sami cez nový projekt

Výhody:

- široká ponuka kurzov
- kratšie čakanie na kurz
- úrad práce uhradí 100 % nákladov
- nemusíte dokladovať, že ste sa po absolvovaní kurzu zamestnali

Nevýhody:

- úrady budú preverovať vašu žiadosť, cenu kurzu a šancu reálne sa po ňom zamestnať

(Zdroj: TASR, Pravda)

KRÁTKO

V PÚCHOVE NOVÉ TECHNOLOGICKÉ CENTRUM

Nemecká spoločnosť na výrobu pneumatík - Continental AG - otvorila v novembri vo svojom výrobnom závode v Púchove nové technologické centrum. Do rozšírenia výskumných a vývojových priestorov a vybavenia centra v Púchove investovala firma 7,5 milióna eur. Podľa člena predstavenstva a riaditeľa divízie pneumatiky, Nikolaia SETZERA, sa do roku 2016 plánuje navýšiť počet zamestnancov v technologickom centre asi o 15 % k súčasným 185 pracovníkom. Centrum - moderný trojposchodový budovu - začali stavať v júni 2013. Je v nej 53 kancelárií a 10 rokovacích miestností s úplným ozvučením a videoprojekciou. Continental je na Slovensku prítomný s automobilovou (Automotive Group) aj gumárskou výrobou (Rubber Group) v mestách Púchov, Zvolen a Dolné Vestenice. Dva závody na výrobu pneumatík Continental Matador Rubber a Continental Truck Tires v Púchove vyrábajú pneumatiky pre osobné autá, autá 4x4, ľahké nákladné a nákladné automobily a tiež dopravné pásy.

NAJPREDÁVANEJŠÍ AUTOM U NÁS JE ŠKODA

V októbri tohto roka bolo na Slovensku zaregistrovaných 7 282 nových osobných automobilov, čo je medziročne o 10,35 % viac. Prvé miesto na trhu s novými osobnými autami si v októbri udržala Škoda s podielom 19,92 %, na druhom mieste bola značka Volkswagen s trhovým podielom 9,86 %. Tretie miesto obsadila KIA s podielom 8,82 %. Značka Suzuki má podiel 8,06 % a Peugeot 6,30 %. V kategórii malých úžitkových vozidiel sa na čele udržal Fiat s podielom 28,47 %, druhé miesto obsadil Peugeot s podielom 15,88 %. Značka Citroen obhájila uplynulý mesiac tretie miesto s 14,60-percentným podielom.

FIRMA KOVACO CHCE ZAMESTNAŤ 300 ĽUDÍ

Zhruba 60 pracovných miest vytvorí do konca tohto roka strojárka firma Kovaco, spol. s r. o., Veľká Lehota vo svojom novom závode, ktorý zriadila v budove bývalej plničky minerálnej vody Ostrolúcka v Ostrej Lúke, v okrese Zvolen. Priestory s celkovou výrobnou plochou 2 500 štvorcových metrov firma nadobudla začiatkom júla a doteraz tam investovala 4,3 milióna eur. Do konca roku 2016 plánujú preinvestovať celkom 10 miliónov eur a počet zamestnancov zvýšiť na 300. Rovnako plánujú rozšíriť výrobnú plochu nového areálu až na 5-tisíc štvorcových metrov. Firma Kovaco vyrába hlavne prídavné zariadenia pre stavebné a poľnohospodárske stroje, zvráacie polohovadlá a špeciálne priemyselné manipulátory. Svoje produkty predáva v 15 štátoch, z toho zhruba 80 percent vyváža do Ruska. Tržby z ich predaja dosahujú päť miliónov eur za rok. Aktuálne zamestnáva vyše 60 ľudí v závode vo Veľkej Lehote v okrese Žarnovica.

(TASR, Sita)

ZAUJALO NÁS...

Aj keď nie všetci naši čitatelia holdujú čítaniu internetových blogov, na jeden - z internetového portála denníka Sme- by sme radi upozornili. Ide o autora Jána Košču, nášho kolegu „kováka“, ktorý už dlhšie poukazuje na rôzne, nám blízke témy, pričom sa neuchyľuje k bezbrehej kritike, ale k rozumnej a konštruktívnej argumentácii, často podopretej reálnymi skúsenosťami. Na ukážku vám prinášame jeden z jeho článkov.

Ján KOŠČ: SR - NAJNEFLEXIBILNEJŠÍ PRACOVNÝ TRH

Už v predchádzajúcich blogoch som sa tejto téme sčasti venoval a tak som sa rozhodol vytvoriť kratšie zhrnutie.

Tu sú hlavné dôvody, prečo je náš pracovný trh taký „neflexibilný“:

- máme najdlhší zákonný pracovný čas široko ďaleko - 42,5 hodiny týždenne - § 91, ods. (5) ZP/, aj napriek tomu
- odrobíme najviac nadčasov v Európe, priemer na jedného zamestnanca je 176 hodín platených nadčasov ročne (samozrejme, len tých oficiálne priznaných),
- práca v sobotu nám veľmi nejde, sme tesne pod priemerom EÚ; sobotu v práci trávi len každý štvrtý zamestnaný Slovák, čo ale máme dostatočne vyvážené tým, že
- patríme k špičke v Európe spolu s Holandskom a Írskom, čo sa týka práce v nedeľu; v nedeľu pracuje 19,3% zamestnaných Slovákov,
- čo s týka nočnej práce, tak v nej sme suverénne najlepši, v práci ponocuje každý šiesty zamestnaný Slovák, čo je nielen vysoko nad priemerom EU a aj rozdiel medzi nami a druhými Holanďanmi je doslova priepastný,
- rovnako dobrí sme, aj čo sa týka práce v poobedňajších hodinách- tej sa zúčastňuje každý štvrtý zamestnaný Slovák, aj

v tomto prípade sme na čele rebríčka EÚ,

- na Slovensku máme najvyšší rast produktivity práce, dostali sme sa už tesne pod 80% priemeru produktivity práce v EÚ, aj napriek tomu
- sme na siedmom mieste od konca v rebríčku čistého mediano miedz zamestnancov v EÚ,
- vyššie mzdy majú aj krajiny s nižšou produktivitou práce ako my,
- aj napriek rastu reálnej mzdy nám pomaly klesá kúpeľnosť,
- až 47% ľudí na Slovensku by nemalo problém pracovať načierno,
- podiel plátov na HDP tvorí u nás cca. 35%, v západnej Európe je to cca. 50%,
- podiel plátov zamestnancov priemyslu v SR na nákladoch zamestnávateľov je 10%, v priemysle západnej Európy je to viac ako 20%,
- a už len tak na okraj, produktivita práce v priemysle je na Slovensku cez 100% priemeru EÚ.

Použitý zdroj: Zákonník práce SR, pravda.sk, Česká justice, HN online, Aktuality.sk, OZ KOVO

MATERSKÁ AJ NEMOCENSKÁ BUDÚ OD JANUÁRA VYŠŠIE

Mamičkám na materskej, ale aj chorým na PN-ke pribudne od budúceho roka v peňaženke viac eur. V januári sa totiž v dôsledku vyšších vymeriavacích základov zdvihnú nemocenské dávky. Maximálna suma materskej dávky bude oproti dnešku vyššia o 19 eur, nemocenské o 16 eur mesačne. Vzrastie aj ošetrovné na člena rodiny, najviac o päť eur za desať dní trvania. Úrazové dávky sa zase budú valorizovať.

„Zvýšenia dávok sú opäť len mierne, zhruba rovnaké ako pred rokom,“ hodnotí sociologička Slovenskej akadémie vied, Monika ČAMBÁLIKOVÁ. Pripisuje to však najmä nespravodlivo nízkej cene práce na Slovensku. „Točíme sa v začarovanom kruhu. Ak sú mzdy všeobecne nízke, sú nízke aj odvody, a teda aj poisťné dávky. A logicky platí, že na dávky si treba zarobiť, nebolo by rozumné, aby rástli rýchlejšie ako mzdy,“ uvažuje. Podľa M. ČAMBÁLIKOVEJ je preto nevyhnutné dôsledne tlačiť na zvyšovanie miezd, aby za vykonanú prácu bola spravodlivá odmena aj v podobe sociálneho zabezpečenia.

Materská, nemocenská aj ošetrovné patria medzi dávky nemocenského poistenia, ktorých výška sa odvíja od výšky príjmu poberateľa a odvodeného poisťného. Nemocenské a ošetrovné na jeden kalendárny deň predstavujú 55 % sumy denného vymeriavacieho základu, pri materskej dávke je to 65 percent z denného vymeriavacieho základu. Podľa hovorca Sociálnej poisťovne, Petra VIŠVÁDERA, úprava súvisí so zmenami vo vymeriavacích základoch, ktoré sú pri výpočte dávok rozhodujúce.

Maximálny denný vymeriavací základ na určenie výšky nemocenskej dávky sa od januára zvýši z 39,6987 na 40,6357 eura. Podobne vzrastie aj minimálny denný vymeriavací základ, kým v aktuálnom roku je ešte na úrovni 13,4167 eura, v nasledujúcom sa zdvihne na 13,7334 eura.

MAXIMÁLNE MOŽNÉ NEMOCENSKÉ,

aké vyplatí Sociálna poisťovňa po 1. januári 2015 v „dlhšom“ mesiaci, bude preto 693 eur – oproti terajším 667 eurám mesačne. V „kratšom“ mesiaci to bude 670 eur mesačne oproti dnešným 655 eurám mesačne. „A výška minimálneho nemocenského bude pri 31-dňovom mesiaci približne 234 eur oproti súčasným 229 eurám mesačne. Pri 30-dňovom mesiaci to bude 227 eur oproti dnešným 221 eurám mesačne,“ doplnil P. VIŠVÁDER.

HORNÁ HRANICA MATERSKEJ DÁVKY

sa od januára zdvihne na 819 eur mesačne pri

31-dňovom mesiaci, teraz je 800 eur, a na 792 eur pri 30-dňovom mesiaci, zo súčasných 774 eur. Materské, vypočítané z minimálneho vymeriavacieho základu je dnes 270 eur mesačne pri 31-dňovom a 262 eur mesačne pri 30-dňovom mesiaci.

NAJVYŠŠIA MOŽNÁ SUMA OŠETROVNÉHO

pri ošetrovaní člena rodiny za desať dní trvania dosiahne od začiatku budúceho roka 223 eur, kým v súčasnosti je to 218 eur. Najnižšia 75,60 eur, oproti terajším 73,80 eura.

Ak nemocenské dávky rastú v závislosti od zvyšujúceho sa vymeriavacieho základu, jeho výška zase stúpa so zvyšujúcou sa priemernou mzdou. Pre výpočet vymeriavacieho základu na daný rok je pritom rozhodujúca úroveň priemernej mzdy dva roky nazad. Pre rok 2015 bola teda rozhodujúca priemerná mzda z roku 2013, ktorá podľa údajov Štatistického úradu dosiahla 824 eur.

Čo sa týka zmien v ostatných poisťných dávkach, dôchodcovia môžu od januára počítať s pravidelnou valorizáciou penzií. Po treťi raz sa im dôchodky zvýšia o pevnú sumu. Výpočet valorizovanej sumy tentoraz až 70 % ovplyvnila inflácia, ktorá bola veľmi nízka. Ak si teda starobní dôchodcovia v tomto roku na penzii prilepšili o 8,80 eura, v januári môžu očakávať zvýšenie len o 5,20 eura. Najviac - o 5,30 eura - si prilepšia predčasní starobní dôchodcovia. (TASR, r)

LEKÁRSKE PREVENTÍVNE PREHLIADKY VO VZŤAHU K PRÁCI

Medzi základné povinnosti zamestnávateľa, vyplývajúce zo zákona č. 355/2007 Zb.z patrí hodnotiť zdravotné riziká pri práci, kategorizovať práce z hľadiska zdravotných rizík a zabezpečiť posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu prostredníctvom preventívnych lekárskech prehliadok vo vzťahu k práci.

Lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci majú byť cieľne zamerané na sledovanie zmien zdravotného stavu a majú odhaliť počiatočné zmeny zdravotného stavu zamestnancov súvisiacu s prácou a tým zabrániť vzniku choroby z povolaní alebo ochorenia súvisiaceho s prácou.

Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu je povinný zabezpečiť zamestnávateľ pre zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie rizika 3 alebo 4, alebo prácu, pri ktorej sa zdravotná spôsobilosť vyžaduje podľa osobitných predpisov. V týchto prípadoch je účasť zamestnancov na lekárskech preventívnych prehliadkach vo vzťahu k práci povinná!

Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu u zamestnancov, vykonávajúcich rizikové práce, vykonávajú lekári pracovnej zdravotnej služby s určenou špecializáciou. U zamestnancov, ktorých zdravotná spôsobilosť na prácu sa vyžaduje podľa osobitných predpisov a u fyzických osôb, ktoré sa uchádzajú o zamestnanie, môžu zdravotnú spôsobilosť na prácu vykonávať aj lekári so špecializáciou všeobecné lekárstvo alebo pediatria, poskytujúci všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre deti a dorast, ktorí nie sú v tíme pracovnej zdravotnej služby.

LEKÁRSKE PREHLIADOK VO VZŤAHU K PRÁCI:

Lekárske preventívne prehliadky sa vykonávajú:

- pred uzatvorením pracovnoprávného vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu alebo pred začatím výkonu práce fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby,
- v súvislosti s výkonom práce,
- pred každou zmenou pracovného zaradenia,
- pri skončení pracovnoprávného vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu alebo pri skončení výkonu práce

fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby, zo zdravotných dôvodov,

- po skončení pracovnoprávného vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu, ak o to zamestnanec požiada bývalého zamestnávateľa, u ktorého vykonával prácu s rizikovými faktormi s neskorými následkami na zdravie.
- ✓ **vstupné lekárske preventívne prehliadky** sa vykonávajú pred uzatvorením pracovnoprávného vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu, pred nástupom do práce a sú zamerané na zisťovanie ochorení, ako aj na zisťovanie klinicky sa ešte neprejavujúcich príznakov ochorení, ktoré by mohli pri výkone konkrétnej práce znamenať zdravotnú kontraindikáciu pre vykonávanie tejto práce.
- ✓ **periodické lekárske preventívne prehliadky** sa vykonávajú v určenej frekvencii a slúžia na priebežné a pravidelné sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu zamestnanca a jeho zdravotnej spôsobilosti na prácu a rovnako za účelom zistenia zmeny zdravotného stavu, ktorá vznikla v súvislosti s výkonom práce.
- ✓ **výstupné lekárske preventívne prehliadky** sa vykonávajú pri skončení pracovnoprávného vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu zo zdravotných dôvodov, za účelom zistenia zdravotného stavu zamestnanca v čase ukončenia výkonu práce u zamestnávateľa, so zameraním na vyšetrovanie cieľových orgánov podľa konkrétneho faktora pracovného prostredia a vplyvu, ktorému bol zamestnanec pri práci vystavený.
- ✓ **následné lekárske preventívne prehliadky** sa vykonávajú po skončení pracovnoprávného vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu, ak zamestnanec pracoval s rizikovými faktormi s neskoršími následkami na zdravie (karcinogénne a mutagénne faktory, ktoré sa môžu prejavovať až za niekoľko rokov a ak o vykonanie lekárskej preventívnej prehliadky bývalý zamestnanec svojho zamestnávateľa požiada (aj po ukončení práce a to každé tri roky).
- ✓ **mimoriadne lekárske preventívne prehliadky** môže svojím rozhodnutím nariadiť príslušný orgán verejného zdravotníctva (regionálny úrad verejného zdravotníctva)

tvu) na základe poznatkov z výkonu štátneho zdravotného dozoru na konkrétnom pracovisku.

- ✓ **lekárske preventívne prehliadky pri opakovanom výskyte choroby z povolania na tom istom pracovisku** pre zamestnancov, ktorí vykonávajú rovnakú profesiu ako zamestnanec, ktorému bola uznaná choroba z povolania, vykonávajú bezodkladne po opakovanom uznaní rovnakej choroby z povolania na tom istom pracovisku.
- ✓ **lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci u zamestnancov, ktorí zo zdravotných dôvodov nevykonávali prácu dlhšie ako šesť mesiacov** a ich práca je zaradená do kategórie 2,3 alebo 4 za účelom zistenia podozrení na zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k vykonávanej práci alebo aby sa zistili prípadné kontraindikácie na vykonávanie práce a odporúčali vhodné opatrenia na ochranu zdravia zamestnanca.

Ak má zamestnávateľ odôvodnené pochybnosti o zdravotnej spôsobilosti na prácu u konkrétneho zamestnanca môže, po prerokovaní so zástupcami zamestnancov a s lekárom, zabezpečiť zamestnancovi mimoriadnu lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci a aj v tomto prípade je povinnosťou zamestnanca podrobiť sa tejto lekárskej preventívnej prehliadke.

Okrem toho je, v zmysle zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, umožnené zamestnancovi požiadať zamestnávateľa o vykonanie lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci kedykoľvek, ak má zdravotné ťažkosti súvisiace s vykonávanou prácou. Zamestnávateľ je povinný lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci pre zamestnanca zabezpečiť a uhradiť.

(Spracovala: Ing. Tímea SZABOŔOVÁ, vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO Bratislava,

Zdroj: Personálny a mzdový poradca podnikateľa, číslo 12-13/2014, článok MUDr. L. Ondrejková, ÚVZ SR, Lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu.

Z regiónov

ŠKOLENIE V U.S.STEEL KOŠICE

Výbor Základnej organizácie Odborového zväzu (OZ) KOVO Divízneho závodu Oceliari U.S.Steel Košice zorganizoval pravidelné školenie pre svojich volených úsekových dôverníkov. Podľa platnej legislatívy sú títo dôverníci zároveň i menovanými zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť na pracovných úsekoch v divíznom závode Oceliari. Toto opakované školenie, ktorého sa zúčastnilo 50 dôverníkov, prebiehalo v zmysle programu OZ KOVO 7.novembra 2014 v Košiciach.

V úvode školenia všetkých prítomných privítal predseda Základnej organizácie Divízneho závodu Oceliari Ing. Juraj VARGA. Poinformoval ich o aktuálnej situácii vo fabrike, o bezprostredných dopadoch vplyvov trhu na ekonomický chod spoločnosti, o vnútornej komunikácii s vedením spoločnosti v rôznych oblastiach, a to najmä v oblasti zamestnanosti, miezd, benefitov i sociálnej starostlivosti v priebehu kalendárneho roka. Vyslovil poďakovanie do vlastných radov všetkým aktívnym úsekovým dôverníkom za ich dobrovoľnú osobnú aktivitu nielen v každodennej práci, ale i pri mimoriadnych udalostiach, akou bolo i solidárne vyzbieranie finančných prostriedkov pre pozostalých člena ZO Jána K., majstra Prípravy vsádzky a Úpravne brám. „Veľké ďakujem patrí všetkým, ktorí bez váhania prispeli svojim finančným príspevkom. Zbierka bola legitímne odovzdaná rodine Jána K., 17. októbra 2014 v Košiciach. Je to neklamný dôkaz ako sa my, oceliari, vieme rýchlo a adresne zjednotiť a navzájom si vypomôcť v ťažkých neočakávaných životných situáciách“, pripomenul predseda prítomným.

Prioritnou témou školenia bol zákon o kolektívnom vyjednávaní a jeho samotná aplikácia v praxi. Jednotlivé články novelizovaného znenia s odbornou znalosťou v celom priereze zaujímavo odprezentovala lektorka, Mgr. Alexandra MIČIETOVÁ, právnička Metodického pracoviska OZ KOVO Prešov. Pretože proces kolektívneho vyjednávanía už v U.S.Steel Košice (USSK) prebieha, na záver prednášky vznikla konštruktívna diskusia na predmetnú tému. Člen predsedníctva Rady OZ KOVO pre Košický región, Ing. Ján ŠLAUKA, detailne opísal legitímne spôsoby využívania nielen pokojných prostriedkov na podporu kolektívneho vyjednávanía, ale aj radikálnych nátlakových, v zmysle platnej legislatívy Slovenskej republiky.

Tradičnou témou bola oblasť BOZP, ktorú z pohľadu zamestnancov a videnú očami odborov zaujímavo predniesol odborový inšpektor BOZP pri Rade odborov USSK, Ing. Alexander TAŽIK. Odovzdal svoje skúsenosti získané v priebehu kalendárneho roka svojim vnímavým poslucháčom, keď im priblížil konkrétne prípady, ktoré sa v našej firme vyskytli. Podstatnú časť

prednášky venoval legislatívnej oblasti, a to vysvetleniu aktuálneho stavu v súvislosti s rekondičnými pobytmi (Zákon 124/2006) a dôležitej novele Zákona 355/2007, účinnej od 1. augusta 2014. Táto hovorí o ochrane zdravia pri práci, keď upravuje posudzovanie pôsobenia rizikových faktorov na pracovisku, a tiež špecifikuje zdravotný dohľad nad zdravím zamestnancov, a to hlavne formou preventívnych lekárskech prehliadok. Tu je dôležitou novinkou, že zamestnanec, ak nesúhlasí so závermi svojej preventívnej lekárskej prehliadky, môže požadovať o jej prehodnotenie, resp. aj o opakované vykonanie v inom lekárskom zariadení. V závere svojho vystúpenia vyzval všetkých prítomných k zvýšenej aktivite a obozretnosti v oblasti bezpečnosti práce. „Na úseku BOZP máme plnú podporu zákona, no nie vždy ju však využívame v dostatočnej miere“, zdôraznil všetkým.

Čerstvé informácie všetkým prítomným odprezentoval Mikuláš HINTOŠ, predseda Rady odborov U.S.Steel Košice, ktorý sa v uplynulých dňoch zúčastnil na stretnutí Európskeho združenia odborárov IndustriALL v Luxemburgu, konaného 5.novembra 2014. Informoval o aktuálnej situácii u hlavných výrobcov ocele v Európe (napr. ArcelorMittal, TataSteel) a o celkovej kríze oceliarskeho, spôsobenej najmä nadmerným dovozom ocele z Ruska a Číny. Odborári v západoeurópskych krajinách musia čeliť zatváraní celých prevádzok (Francúzsko, Belgicko) a zvädzajú tvrdý boj o udržanie zamestnanosti v hutníckych závodoch. Belgickí odborári zorganizovali 6.novembra 2014 protestný pochod v uliciach Bruselu, ktorého sa zúčastnilo viac ako 100 tisíc ľudí. Teraz pripravujú generálny štrajk, plánovaný na polovicu decembra. IndustriALL vidí východisko v ochrane európskeho trhu s oceľou proti nekvalitným obchodným praktikám (dumpingové ceny), v zmiernení ekologických požiadaviek Európskej únie a v ústretovejšej regulačnej politike v oblasti energií, na ktoré je hutnícky priemysel veľmi náročný. Na záver Mikuláš Hintoš poskytol informácie o stave kolektívneho vyjednávanía v U.S.Steel Košice a vyzval prítomných, aby maximálne podporovali kolektívnych vyjednávačov.

Po každej odprednášanej téme vznikla živá, konštruktívna diskusia, odznel kritické pripomienky, podnety na zlepšenie podmienok na pracoviskách, ktoré boli riadne písomne zdokumentované a predložené vedeniu DZ Oceliari na riešenie. „Len prostredníctvom systematického vzdelávania dosiahneme tak potrebnú zvyšujúcu úroveň poznania a prehĺbovania vedomostí u všetkých členov odborov“, zdôraznil na záver všetkým poslucháčom predseda ZO OZ KOVO DZ OCELIARĚ Ing. Juraj VARGA.

(Autor: Ing. Juraj VARGA, predseda ZO OZ KOVO DZ Oceliari, U.S.Steel Košice)

POPLATOK U LEKÁRA PRI OBJEDNANÍ DO 10 DNÍ

Lekári nie sú spokojní s ústupkom, ktorý urobil rezort zdravotníctva v nových pravidlách pre prednostné vyšetrenie. Podľa nich lekári budú môcť poplatok za objednanie vyberať len vtedy, ak dajú pacientovi termín do desiatich dní.

Pôvodný zámer ministerstva bol oveľa prísnejší, hovoril len o piatich dňoch. Návrh je preto kompromisom. „Poplatok za prednostné ošetrenie môže poskytovateľ vybrať od pacienta len vtedy, ak ho objedná do desiatich pracovných dní, inak sa považuje objednanie pacienta za objednanie, ktoré je súčasťou zdravotného výkonu, to znamená, že lekár nie je oprávnený vyberať poplatok,“ upozorňuje riaditeľka Komunikačného odboru Ministerstva zdravotníctva SR, Zuzana ČIŽMÁRIKOVÁ.

V súčasnosti môžu lekári vyberať poplatky za prednostné vyšetrenia bez ohľadu na to, kedy pacienti dajú termín. Výšku poplatku určujú

samosprávne kraje. Tá sa v krajoch líši podľa toho, ako ju schvália jednotlivé župy, a pohybuje sa od 3,32 do 16,60 eura. Samosprávy by tiež mali kontrolovať, či lekári cenu dodržiavajú a či peniaze pýtajú oprávnene.

Zmeny obsahuje novela zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti, ktorá navyše ruší poplatky za vypísanie receptu, poukazuje na zdravotnícke pomôcky, návrhu na kúpele, aj za vypísanie výmenného lístka, za potvrdenie o návšteve lekára. Novelu aktuálne schválila vláda. Ak prejde parlamentom, platiť by mala od marca budúceho roka.

(Sita)

KRÁTKO

DLHODOBO NEZAMESTNANÝCH VYŠE 75-TISÍC SLOVÁKOV

Úrady práce na Slovensku evidovali ku koncu októbra tohto roka vyše 75 tisíc osôb, ktoré boli bez práce viac ako štyri roky. Oproti októbru minulého roka ide o nárast o 2,9 tisíce nezamestnaných. Vyplýva to zo štatistik Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Počet dlhodobu nezamestnaných nad štyri roky od októbra minulého roka stúpol vo všetkých krajoch na Slovensku. Najvýraznejší nárast zaznamenal Košický kraj, nasleduje Prešovský kraj a tretí najhorší Žilinský kraj.

DLH NEMOCNÍC NA ODVODOCH JE 114 MILIÓNOV

Pohľadávky Sociálnej poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam na Slovensku aj naďalej rastú. Na neuhradenom poistnom jej nemocnice ku koncu októbra tohto roka dlhovali sumu 114 miliónov eur. V porovnaní so záverom minulého roka ich dlhy narástli o 27,6 miliónov eur. Sociálna poisťovňa evidovala na konci uplynulého mesiaca pohľadávky voči piatim zdravotníckym zariadeniam v pôsobnosti ministerstva zdravotníctva a 15 transformovaným zdravotníckym zariadeniam. Na celkovom dlhu mali najvyšší podiel nemocnice ministerstva zdravotníctva, ktoré ku koncu minulého mesiaca dlhovali 76,8 mil. eur. Nárast dlhu evidujú pri Univerzitnej nemocnici Bratislava, Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava a Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica.

Z EUROFONDOV SME VYČERPALI TAKMER 60 %

Slovensko vyčerpalo z peňazí Európskej únie v programovom období 2007 až 2013 ku koncu októbra vo všetkých štrnástich operačných programoch 6,909 mld. eur. Miera čerpania tak dosiahla 59,46 % z celkového záväzku necelých 11,619 mld. eur. Do konca tohto roka zostáva na národnej úrovni vyčerpať a voči Európskej komisii deklarovať finančné prostriedky v minimálnej sume 86,59 mil. eur, čo je oproti koncu septembra o 21,83 mil. eur menej. Nezrovnalosti a vratky pri zdrojoch EÚ dosiahli koncom októbra 235,84 mil. eur, o ktoré je celkové čerpanie nižšie.

ZO SÚDNYCH POJEDNÁVANÍ BUDÚ ZVUKOVÉ ZÁZNAMY

Súdy budú vyhotovovať popri zápisniciach z pojednávania aj zvukové záznamy. Vyplýva to z novely Občianskeho súdneho poriadku, ktorú ústavnoprávny výbor odporučil parlamentu schváliť. Zvukové záznamy sa po skončení pojednávania pripoja k súdnemu spisu a budú jeho súčasťou. Účastníci konania a ich zástupcovia budú mať možnosť požiadať súd o vyhotovenie kópie zvukového záznamu. Od nahrávania súdnych pojednávanií si minister spravodlivosti Tomáš BOREC, ktorého rezort návrh vypracoval, sľubuje skultivovanie prednesov v súdnej sieni, ale aj menej sporov o to, čo na pojednávaní zaznelo a čo nezaznelo. Nahrávanie tiež podľa ministra v konečnom dôsledku zrychlí samotné konanie pred súdom. Nové nahrávacie zariadenia, inštalované v lete, majú k dispozícii na súdoch už vo všetkých 510 pojednávacích miestnostiach. V nasledujúcich mesiacoch budú nový systém na súdoch testovať.

(r, TASR, Sita)

ZABUDNUTÉ CHOROBY SÚ SPÄŤ

Infekčné ochorenia, ktoré sa viac než dvadsať rokov takmer nevyskytovali, sa vracajú. Na mumps, čierny kašeľ, či vírusové ochorenie „ústa-ruky-nohy“ pred pár rokmi ochorelo len zopár ľudí. Dnes sa už počítajú na tisícky. Príčin je viac.

Očkovacie vakcíny nás po desiatkach rokov preštvávajú chrániť. Okrem toho pribúda ľudí, ktorí odmietajú očkovanie, niektoré typy vírusov sa menia. Odborníci hovoria, že preočkovat' bude treba aj dospelých ľudí.

PRIBÚDA ĽUDÍ S ČIERNYM KAŠĽOM A MUMPSOM

Hovorkyňa Úradu verejného zdravotníctva SR Lenka SKALICKÁ uviedla, že k výraznému nárastu ochorení došlo v posledných rokoch prevažne pri chorobách čierny kašeľ a mumps. Kým do roku 2007 na Slovensku malo čierny kašeľ asi 20 ľudí ročne, od roku 2008 nastal výrazný vzostup a tento trend sa udržiava dodnes. „Od začiatku tohto roka doteraz bolo na Slovensku hlásených celkovo 1 013 ochorení čierneho kašľa“ povedala L. SKALICKÁ s tým, že výskyt čierneho kašľa narástol aj v ostatných európskych štátoch.

Dôvody vyššej chorobnosti na čierny kašeľ sa podľa L. SKALICKEJ na Slovensku aj vo svete hľadajú. „Súčasny monitoring čierneho kašľa nedáva na túto otázku jasnú odpoveď,“ povedala hovorkyňa úradu verejného zdravotníctva. Môže ísť podľa nej o pokles imunity, ale aj o fakt, že v súčasnosti cirkuluje v populácii pôvodca ochorenia s inými mikrobiologickými vlastnosťami oproti tomu, ktorý bol použitý na výrobu vakcíny. „Pri čiernom kašli je už dávno známe, že po niekoľkých desiatkach rokov imunita nadobudnutá očkovaním klesá, preto staršia populácia už nemá protilátky,“ povedal hlavný odborník Ministerstva zdravotníctva SR pre všeobecnú starostlivosť o deti a dorast, Martin OLEJ. Pred niekoľkými rokmi sa doplnilo očkovanie v jedenástom roku života, pretože sa zistilo, že tínedžerov už protilátky nechránili. Podľa M. OLEJA má preočkovanie v 11 rokoch zabezpečiť podporu imu-

nity u dospelivejúcej populácie. Otázkou do budúcnosti bude pre epidemiológov a zdravotnú službu, či napríklad dve očkovania neposunú aj do dospelého veku.

Čierny kašeľ postihuje dýchacie cesty. Spôsobuje ho baktéria a prenáša sa kvapôčkovou infekciou. Prejavuje sa najskôr ako mierny kašeľ, nádcha a zvýšená teplota. Neskôr prerastie v silný kašeľ, niekedy aj s pískaním a vracaním, hlavne u detí. Lieči sa antibiotikami. Pri potvrdení ochorenia u detí lekári odporúčajú liečiť aj ostatných členov rodiny.

Ďalšie vírusové ochorenie mumps bol do vlaňajška na ústupe a ročne sa objavilo iba zopár chorých. „V roku 2013 už bolo hlásených 218 prípadov ochorenia na mumps, zaznamenali sme dve epidémie v Košickom a Prešovskom kraji,“ vysvetlila L. SKALICKÁ. Epidémia vypukla v problémovej komunite, kde obyvatelia žijú v hustejšie osídlených domácnostiach s nižším životným štandardom. V tomto roku bolo do polovice novembra hlásených 1 160 ochorení na mumps.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Prešove minulý mesiac zverejnil údaje o vysokom náraste ochorenia v okresoch Vranov nad Topľou a Kežmarok. V obci Poša vo Vranovskom okrese bolo 23 nových prípadov, ďalších chorých v tomto regióne hlásili v obciach Vevech a Banské. V okrese Kežmarok pribudlo 32 nových pacientov a celkovo je tu už 157 chorých. Najmä preto, že „chorí nedodržiavajú odporúčanú izoláciu a pri ústúpnej bolesti sa navštevujú a šíria nákazu ďalej,“ uviedla L. Skalická.

Mumps sa šíri vzduchom. Takmer v polovici prípadov je mumps sprevádzaný zápalom mozgových blán. Príznakmi je únava, nechutenstvo, opuch a bolesť za uchom. Pri nekomplikovaných prípadoch by mal človek ostať ležať doma, izolovaný aspoň dva týždne a mal by prijímať dostatok tekutín.

„Nárast tohto ochorenia môže byť spôsobený aj tým, že prichádzajú nové kmene z Anglicka a takisto časom klesá imunita,“ uviedol všeobecný lekár pre dospelých Peter MAKARA zo Sniny, ktorý mal v ambulancii jeden prípad mumpsu. V rámci prevencie by sa malo podľa P. MAKARU začať uvažovať aj o preočkovaní ľudí.

CHOROBA ÚSTA-RUKY-NOHY

Okrem čierneho kašľa a mumpsu, koluje hlavne medzi deťmi infekčné ochorenie ústa-ruky-nohy. Prejavuje sa vyrážkami okolo úst, na rukách aj na chodidlách, z čoho vyplýva aj jeho zvláštny názov. Kým do roku 2010 bol jeho výskyt takmer nulový, tento rok už bolo hlásených vyše dvesto chorých, prevažne detí.

S touto nákazou má svoje skúsenosti materská škola v Bratislave. Riaditeľka Lenka MURÍNOVÁ uviedla, že medzi deťmi ju zaznamenali hneď v septembri. „Vyskytli sa prípady tohto ochorenia, preto nám v škôlke visí oznam. Je to hlavne kvôli tomu, aby si rodičia viac všimli svoje deti, niekedy totiž vyrážky podceňujú,“ uviedla L. MURÍNOVÁ s tým, že nešlo o žiadnu epidémiu. Keď prijímajú dieťa do škôlky, riaditeľka preveruje, či je očkované, alebo nie. Nezaočkované deti sú podľa nej náchylnejšie na ochorenia ako zaočkované.

Pediatier Mário MORO z Cífera tvrdí, že ochorenie ústa-ruky-nohy sa v minulosti objavovalo sporadicky. „Z pohľadu medicíny nejde o závažné infekčné ochorenie, prebieha v takých cykloch, raz je ho viac, ale o chvíľu sa to upokojí,“ povedal M. MORO. Šíri sa kontaminovanými neumytými rukami a okrem vyrážok sú ďalšími príznakmi zvýšená teplota a stavy, podobné chrípke – bolesť hrdla a svalov.

Nárast infekčných chorôb, ktoré sa v minulosti vyskytovali zriedkavo, vysvetľuje tým, že sa v populácii začína menej očkovať. „Jednoducho povedané, čím sa bude menej očkovať, tým viac takých ochorení bude pribúdať,“ povedal M. MORO. Pediatier M. OLEJ dodal, že sa znižuje počet zaočkovaných detí. Kolektívna imunita si pritom vyžaduje vždy určité percento zaočkovanosti, aby sa zabránilo šíreniu nákazy. „Dnes už v každom okrese máme niekoľko neočkovaných detí, ide o desiatky, v niektorých regiónoch aj stovky, ktoré nie sú očkované podľa plnej očkovacej schémy,“ povedal M. OLEJ.

Úrad hlavného hygienika tvrdí, že zabrániť šíreniu infekčných ochorení by pomohlo preočkovanie nielen detí, ale aj dospelých. „Vzhľadom na to, že hladiny protilátok na tieto ochorenia v dospelosti klesajú, riešením sa javí aj pravidelné preočkovanie adolescentov aj dospelých, podobne ako sa v súčasnosti preočkovávajú dospelí proti tetanu a záškrtu,“ informovala L. SKALICKÁ. Tí, ktorí by chceli takéto očkovanie navyše, by si ho však museli zaplatiť.

(Zdroj: Pravda)

ZAPOJ SA A VYHRAJ !

Milí čitatelia- ďakujeme!

Ďakujeme za záplavu správnych odpovedí v rámci októbrového kola súťaže Zapoj sa a vyhraj!, v ktorej ste mali správne vylúštiť osemsmernovku a doplniť slovo do citátu: „Zmena je vývoj. Vývoj je budúcnosť. Dnes meníme“ A správna odpoveď a doplnenie zároveň malo byť slovo **budúcnosť**.

Z množstva správnych odpovedí sme nakoniec vyžrebovali p. **Gabrieľu BAČÍNSKU** z Veľkého Zálužia, ktorá od garanta našej súťaže- podpredsedníčky OZ KOVO, Moniky BENEDEKOVEJ a Úseku ekonomiky a kolektívneho vyjednávania OZ KOVO Bratislava - získava zaujímavé vecné ceny, pričom spolu s ostatnými, správne odpovedajúcimi čitateľmi, postupuje do záverečného, vianočného zberovania o 50 euróvú nákupnú poukážku, uplatniteľnú v známom obchodnom dome. Gratulujeme!

CH	U	D	O	B	A	D	B	P
O	Z	S	Ô	E	S	T	E	R
O	D	S	T	U	P	C	N	Á
S	A	B	L	A	O	T	E	C
J	O	K	O	N	L	L	F	A
O	J	T	A	R	K	S	I	N
P	R	I	K	R	Y	K	T	K
O	V	Z	O	R	S	S	A	Ť

A pokračujeme ďalej! Jeden z vás má šancu opäť získať balíček hodnotných vecných cien či vianočnú 50 euróvú nákupnú poukážku. Stačí, ak nám do 15. decembra 2014 pošlete váš nápad, ako by mohlo znieť ústredné heslo kolektívneho vyjednávania, ktorému je celá naša súťaž venovaná. Alebo vylúštíte správne slovo z osemsmernovky, ktorú sme si pre vás v tomto čísle pripravili.

Správne odpovede posielajte formou sms-správy na tel.číslo 0911 394 318, mailom na: fakova@ozkovo.sk alebo písomne na adresu: Redakcia Priority, OZ KOVO, ČSA 25, 97401 Banská Bystrica.

Nezabudnite pripojiť aj spätný kontakt na vás, aby sme sa s vami vedeli spojiť!

OSEMŠMEROVKA:

Doplňte slovo z osemsmernovky do vety: „..... človeka je jeho základným ľudským právom.“

CHUDOBA USTA
ESTER KILO
VIANOCE BENEFIT
JAS KLUS PRIKRY
ODBORY PRÁCA
SKRAT AKO UZDA
KIA OKO SA ODSTUP
SPOLKY RYS VZOR

ČO SA HOVORÍ PO CHODBÁCH...

Tichý muž je premýšľajúci muž. Tichá žena je poriadne nabrúsená žena.

xxx

Keď Ti žena povie: „Povedz mi pravdu!“ – tak začni rýchlo utekať, lebo ona ju už pozná.

xxx

Ak si dobrý, hodia na teba všetku prácu. Ale ak si naozaj dobrý, dokážeš sa jej zbaviť!

xxx

K práci sa postav tak, aby aj ostatní mali dosť miesta...

xxx

Ak sa pracovníkovi sníva o práci, mal by mať nárok na nočný príplatok.

xxx

Každá pracovná úloha sa dá pretiahnuť tak, že sa ňou zaplní celá pracovná doba.